Päiväys
30.4.2026

Diaarinumero
Dnro 943/03.04.04.04.19/2025

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

30.4.2026

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **7.5.2026.**

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 30.4.2026 nro 561/2026, valitus ympäristölupa-asiassa, krematoriotoiminta eli vainajien tuhkaus, Honkanummen krematorio, Vantaa.

Luvan hakija

Helsingin seurakuntayhtymä

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **30.4.2026 – 8.6.2026** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa: https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **8.6.2026**.

Datum
30.4.2026

Diarienummer
Dnro 943/03.04.04.04.19/2025

OFFENTLIG KUNGÖRELSE

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett besvärsärende enligt miljöskyddslagen.

Dagen då kungörelsen har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats

30.4.2026

Dagen för delfående av beslutet

Enligt 62 a § 3 momentet i förvaltningslagen anses delfåendet ha skett den sjunde dagen efter publiceringstidpunkten.

Dagen för delfående av beslutet är **7.5.2026**.

Ärende

Vasa förvaltningsdomstols beslut 30.4.2026 nr 561/2026 om besvär i ett miljötillståndsärende, som har gällt krematorieverksamhet dvs. kremering av avlidna, Furumo krematorium, Vanda.

Den som ansöker om tillstånd

Helsingfors kyrkliga samfällighet

Hur kungörelsen och beslutet hålls offentligt tillgängliga

Denna kungörelse och beslutshandlingen hålls offentligt tillgängliga under tiden **30.4.2026 – 8.6.2026** på Vasa förvaltningsdomstols webbplats på adressen https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/sv/index/forvaltningsdomstolenskungorelser/kungorelsersomgallerbeslut.html

Anvisningar för överklagande och besvärstiden

Anvisningar för hur man överklagar finns i den del av beslutet som gäller överklagande samt i den besvärsanvisning som finns som bilaga till beslutet. Besvärstidens sista dag är **8.6.2026**.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS **PÄÄTÖS** 561/2026

30.4.2026

Dnro 943/03.04.04.04.19/2025

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja ja luvan hakija Helsingin seurakuntayhtymä

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto 10.6.2025 § 60

Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto on myöntänyt ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan Helsingin seurakuntayhtymän Honkanummen krematorion toiminnalle.

Lupa on myönnetty edellyttäen, että toiminnassa noudatetaan annettuja lupamääräyksiä ja muilta osin toimitaan hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Päätökseen on liitetty lupamääräykset 1−15, joista lupamääräykset 1, 3 ja 4 kuuluvat seuraavasti:

Tuhkattava materiaali

1. Toiminnanharjoittajan on varmistettava tuhkaukseen tulevien arkkujen materiaalien soveltuminen polttoon. Arkut eivät saa sisältää eikä niiden mukana saa tulla polttoon PVC-muoveja tai muita haitallisia päästöjä aiheuttavia materiaaleja.

Palamisolosuhteet ja päästöt ilmaan

3. Krematorion savukaasupäästöjen pitoisuudet eivät saa ylittää seuraavia päästöraja-arvoja:
- Elohopea 0,1 mg/m^3(n)
- Hiukkaset 10 mg/m^3(n)
- Hiilimonoksidi 50 mg/m^3(n), (sallitaan 500 mg/m^3(n) kahden minuutin ajan)

Pitoisuudella normikuutiometrissä mg/m^3(n) tarkoitetaan pitoisuutta kuivassa savukaasussa laskettuna 0 °C lämpötilassa, 101,3 kPa paineessa ja 11–15 %

happipitoisuudessa.

Lupamääräyksen 3 mukaisiin päästöarvoihin tulee päästä viimeistään 31.8.2028. Mikäli päästörajoihin ei päästä 31.8.2028, saa krematoriossa tuhkata korkeintaan 500 vainajaa vuodessa.

Kemikaalien käsittely

4. Kevyttä polttoöljyä on varastoitava siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumista.

Öljysäiliön on oltava varustettu ylitäytönestimellä, vuotojen ilmaisujärjestelmällä sekä krematoriotilan ulkopuolella olevalla sulkuventtiilillä. Säiliön täyttöpaikan on oltava tiiviiksi pinnoitettu ja siten muotoiltu, että mahdolliset täytön yhteydessä tapahtuvat öljyvuodot voidaan kerätä talteen eikä öljyä pääse vahinkotilanteessa kulkeutumaan maaperään tai viemäriin.

Vuotojen ilmaisujärjestelmän hälytys on johdettava paikkaan, jossa on ympärivuorokautinen valvonta.

Täyttöpaikan läheisyydessä on oltava imeytysainetta ja tarvittavat työkalut mahdollisten vuotojen keräämistä varten.

Koko täyttöalue, tankkausautolta täyttöpaikalle, on pinnoitettava öljyä läpäisemättömällä pinnoitteella ja muotoiltava joko kallistuksin tai reunakorokkein, niin että säiliön täytön yhteydessä mahdollinen polttonestevuoto saadaan kerättyä talteen. Täyttöpaikalla tulee olla vähintään 1 m^3 tilavuudeltaan oleva kiinteä suoja-allas. Altaan ja täyttöpaikan hulevedet on joko johdettava öljynerotuskaivon kautta tai hulevesikaivojen kannet on suljettava täytön ajaksi ja alue itsessään toimii keräysaltaana. Polttonestesäiliön täyttöpaikkaa koskevat suunnitelmat tulee esittää ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen rakentamishankkeeseen ryhtymistä.

Tankkauspaikan ja öljysäiliön tulee olla tämän lupamääräyksen mukainen 31.8.2026 mennessä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Seurakuntayhtymä on ensisijaisesti vaatinut, että hallinto-oikeus muuttaa kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston päätöstä poistamalla lupamääräyksen 1, jatkamalla lupamääräyksen 3 mukaisen siirtymäajan 31.8.2030 saakka ja muuttamalla lupamääräyksen 4 seuraavaan muotoon:

Kevyttä polttoöljyä on varastoitava siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumista.

Öljysäiliön on oltava varustettu ylitäytönestimellä, vuotojen ilmaisujärjestelmällä sekä krematoriotilan ulkopuolella olevalla sulkuventtiilillä.

Täyttöpaikan läheisyydessä on oltava imeytysainetta ja tarvittavat työkalut mahdollisten vuotojen keräämistä varten.

Toissijaisesti seurakuntayhtymä on vaatinut, että päätös palautetaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Lisäksi seurakuntayhtymä on vaatinut, että kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto velvoitetaan korvaamaan seurakuntayhtymälle oikeudenkäyntikulut korkolain mukaisine korkoineen kuukauden kuluessa tuomion antamisesta.

Perustelut

Lupamääräys 1

Lupamääräys on ristiriidassa hautaustoimilain 2 §:n kanssa, joka edellyttää vainajan ruumista ja tuhkaa käsiteltävän arvokkaalla ja vainajan muistoa kunnioittavalla tavalla. Vainajan uudelleen arkuttaminen ei olisi hyväksyttävää arvokkuusvaatimuksen näkökulmasta.

Suomen hautaustoiminnan keskusliitto ry on laatinut arkkujen ja uurnien laatustandardit, ja suosituksissa on kielletty kaikkien muovia tai keinokuituja sisältävien ruumisarkkujen käyttö. Lähes kaikki poltettavaksi tulevat arkut ovat suositusten mukaisia. Ongelmia aiheuttavat vain yksittäiset ulkomailta tulevat arkut, joita on alle prosentti vuodessa poltettavista arkuista.

Lupamääräyksen noudattaminen voisi sanamuotonsa perusteella edellyttää arkkujen avaamista sekä vainajan ja sen mukana saapuvien esineiden tarkistamista haitallisten materiaalien, kuten PVC-muovien, varalta. Seurakuntayhtymä on pitänyt ongelmallisina terveydenhuollossa vainajien säilytyksessä toisinaan käytettäviä muovisia kalvoja. Arkkujen avaamisessa krematorion työntekijöille voi aiheutua muun muassa biologista vaaraa ja riittävän suojautumisen kustannukset olisivat merkittäviä.

Valituksessa on viitattu ympäristönsuojelulain 52 §:n 3 momenttiin ja esitetty, että jälkipolttokammiossa lämpötila on yli 850 celsiusastetta, jolloin muovien palamisessa syntyvät dioksiinit hajoavat lähes kokonaan. Lupamääräystä ei voida pitää suhteellisena tai tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon määräyksen vähäinen vaikutus ympäristöön ja siitä aiheutuvat merkittävät haitat seurakuntayhtymälle.

Lupamääräys 3

Tekniset muutokset eivät ole mahdollisia lupamääräyksessä asetettuun määräaikaan mennessä. Päästöraja-arvoihin pääseminen edellyttäisi lisärakentamista krematorion yhteyteen. Honkanummen kappeli, jonka yhteydessä krematorio sijaitsee, on kirkkolain 3 luvun 23 §:n mukainen yli 50

vuotta sitten käyttöönotettu kirkollinen rakennus, jolloin Museovirastolle on varattava tilaisuus antaa lausunto ennen rakennuksen olennaista muuttamista. Seurakuntayhtymä on pitänyt myös mahdollisena, että siunauskappeli tullaan suojelemaan lähivuosina, jolloin muutokset edellyttäisivät kirkkohallituksen luvan. Määräajoissa tulee ottaa huomioon, että kyse on rakennusperinnöltään arvokas rakennus ja rakentaminen edellyttää vaativaa arkkitehtuurista suunnittelua, rakennesuunnittelua ja teknistä suunnittelua, jotka vievät aikaa.

Lupamääräys 4

Määräykset ovat ylimitoitettuja ympäristön pilaantumisen vaaraan nähden ja aiheuttavat kohtuuttomia kustannuksia ilman ympäristölle saatavaa olennaista hyötyä. Seurakuntayhtymän hankkiman asiantuntijalausunnon mukaan nykyinen säiliö vastaa BAT-tekniikkaa, polttoaineen käsittelyn ja varastoinnin vaatimukset tyypilliselle vastaavan riskin säiliöille ja täyttöpaikalle toteutuvat, varastoinnin turvallisuus on hyvällä tasolla, nykyinen pintamittauslaite ja säiliön kaksoisvaippa poistavat merkittävimmät riskit, säiliön ylitäyttöestin estää ylitäytöt lähes varmasti, varastointisäiliössä on täyttö- eli pidätyskaivo, joka estää vuodot säiliöstä maaperään ja nykyisillä standardeilla hoidetuissa öljytoimituksissa vuodot autosta tai auton letkuista ja liittimistä maaperään ovat erittäin epätodennäköisiä.

Lisäksi seurakuntayhtymä on kiinnittänyt huomiota siihen, että lupamääräyksen neljännen kappaleen ensimmäinen lause antaa ymmärtää, että täyttöpaikka on säiliö suoja-altaineen. Kolmannessa lauseessa puhutaan altaan ja täyttöpaikan hulevesistä. Seurakuntayhtymän tulkinnan mukaan allas on osa täyttöpaikkaa, jossa ei voi olla hulevesikaivoa. Hulevesikaivot ovat täyttöalueella. Tältä osin määräys on epäselvä, eikä seurakuntayhtymä voi muodostaa selkeää käsitystä siitä, miten määräystä tulisi noudattaa. Määräystä tulee täsmentää.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Vantaan kaupungissa.

Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaostolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelle, Vantaan kaupungin museolle, Vantaan kaupungin yleiskaavoitukselle, Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomaisille ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Lupajaosto on esittänyt muun ohella, että valitus ja oikeudenkäyntikuluvaatimus tulee hylätä perusteettomina.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on antanut vastineen.

Seurakuntayhtymä on antanut vastaselityksen, jossa se on todennut muun ohessa, ettei siltä voida vaatia liian tiukkaa valmistautumisaikaa savukaasupäästöjen rajoittamiseen, koska niiden rajoittamisen vaatimus on ollut epävarmaa johtuen puutteellisesta ohjeistuksesta ja määräajoista. Seurakuntayhtymän teettämästä selvityksestä on käynyt ilmi, ettei sähkökrematorion rakentaminen onnistu suunnitellulla aikataululla. Valittaja on päättänyt yhteisen kirkkovaltuuston päätöksellä rakentaa Honkanummen krematorioon savunkaasunpuhdistuslaitteistot.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus valituksen enemmälti hyläten muuttaa lupajaoston päätöksen lupamääräystä 4. Muutettuna lupamääräys 4 kuuluu kokonaisuudessaan seuraavasti (muutokset *kursiivilla*):

4. Kevyttä polttoöljyä on varastoitava siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumista.

Öljysäiliön on oltava varustettu ylitäytönestimellä, vuotojen ilmaisujärjestelmällä sekä krematoriotilan ulkopuolella olevalla sulkuventtiilillä. Säiliön täyttöpaikan on oltava tiiviiksi pinnoitettu ja siten muotoiltu, että mahdolliset täytön yhteydessä tapahtuvat öljyvuodot voidaan kerätä talteen eikä öljyä pääse vahinkotilanteessa kulkeutumaan maaperään tai viemäriin.

Vuotojen ilmaisujärjestelmän hälytys on johdettava paikkaan, jossa on ympärivuorokautinen valvonta.

Täyttöpaikan läheisyydessä on oltava imeytysainetta ja tarvittavat työkalut mahdollisten vuotojen keräämistä varten.

Koko täyttöalue, tankkausautolta täyttöpaikalle, on pinnoitettava öljyä läpäisemättömällä pinnoitteella ja muotoiltava joko kallistuksin tai reunakorokkein, niin että säiliön täytön yhteydessä mahdollinen polttonestevuoto saadaan kerättyä talteen. Täyttöpaikalla tulee olla vähintään 1 m^3 tilavuudeltaan oleva kiinteä suoja-allas. (*Poistettu tekstiä)* Polttonestesäiliön täyttöpaikkaa *ja koko täyttöaluetta* koskevat suunnitelmat *hulevesijärjestelyineen* tulee esittää ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen rakentamishankkeeseen ryhtymistä.

Tankkauspaikan ja öljysäiliön tulee olla tämän lupamääräyksen mukainen *30.10.2026* mennessä.

2. Hallinto-oikeus hylkää valittajan oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

1. Pääasia

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristösuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista *(selvilläolovelvollisuus)*.

Ympäristösuojelulain 7 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi.

Ympäristönsuojelulain 8 §:n 1 kohdan mukaan luvanvaraisessa toiminnassa on ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava siitä, että toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus *(maaperän pilaamiskielto)*.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että --- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan.

Ympäristönsuojelulain 53 §:n mukaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan sisältöä arvioitaessa on otettava huomioon muun ohella --- 4) päästöjen laatu, määrä ja vaikutus --- 7) toiminnan riskien ja onnettomuusvaarojen ennalta ehkäiseminen sekä onnettomuuksien seurausten ehkäiseminen; 8) parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönottoon vaadittava aika ja toiminnan suunnitellun aloittamisajankohdan merkitys sekä päästöjen ehkäisemisen ja rajoittamisen kustannukset ja hyödyt; 9) vaikutukset ympäristöön.

Asiassa saatua selvitystä

Honkanummen kappelirakennuksen yhteydessä sijaitsevalla krematoriolla on vuonna 1988 myönnetty terveydenhoitolain mukainen sijoituspaikkalupa mutta ei aikaisempaa ympäristölupaa. Honkanummen kappeli on yli 50 vuotta sitten käyttöönotettu kirkollinen rakennus sekä arkkitehtonisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennusperintökohde, jota ei ole suojeltu. Krematorio on rakennettu vuonna 1991. Toinen tuhkausuuni on rakennettu vuonna 2002 ja toista uunia on laajennettu vuonna 2003.

Krematorion alueella on voimassa Vantaalla Hakkila 2-asemakaava ja Kolohonka -asemakaavamuutos. Kaavamerkintänä on hautausmaa. Lähin asuinrakennukseksi merkitty rakennus sijaitsee hautausmaan alueella noin 250 metriä krematoriosta. Lähin laajempi asuinalue sijaitsee noin 400 metriä krematoriolta etelään.

Asiasta saadun selvityksen mukaan hautausmaalla noin 300 metriä krematoriosta kaakkoon sijaitsee lähde. Lähimpään pohjavesialueeseen (Valkealähde 0109201) on noin 550 metriä. Hautausmaa sijaitsee Keravanjoen pienvaluma-alueella. Krematorion ympäristö on pieneltä osin kalliota ja moreenia, laajemmalti hiekkaa.

Krematoriossa käytetään kevyttä polttoöljyä vuosittain noin 95 000 litraa, ja polttoöljyn kaksoisvaippasäiliön koko on 20 000 litraa. Säiliössä on ylitäytönestin ja automaattinen pinnanmittauslaitteisto. Säiliö on maanalainen ja sen täyttöliittimen ympärille on asennettu 100 litran vetoinen pidätyskaivo.

Krematorion suurimmaksi vuosittaiseksi tuhkausmääräksi on esitetty ympäristölupahakemuksessa 5 200 tuhkausta. Vuosina 2020–2022 on ollut yli kolme tuhatta tuhkausta vuosittain.

Krematorion savukaasuja ei puhdisteta. Käytössä on savukaasuanalysaattori, joka ohjaa uunien polttimia tuottamaan mahdollisimman savuttomia päästöjä piipun läpi. Krematorion savukaasupäästöjä ei ole mitattu, mutta ympäristölupahakemuksessa päästöjen määrä on arvioitu vertaamalla laitosta Malmin krematorioon, jonka on arvioitu olevan päästöiltään Honkanummen krematoriota vastaava.

Asiasta saadun selvityksen perusteella krematorion savukaasujen puhdistusjärjestelmän suunnittelu on ollut esillä muun ohella Honkanummen

hautausmaan ympäristövaikutusten selvityksessä 11.1.2013. Helsingin seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto on 30.10.2025 päättänyt muun ohella hyväksyä Honkanummen krematorion uudistuksen suunnittelun lähtökohdiksi sen, että krematorioon rakennetaan uunikohtaiset savukaasujen puhdistusjärjestelmät. Pöytäkirjaan liitetyn selostuksen mukaan Honkanummen krematorion yhteyteen asennettava savukaasunpuhdistuslaitteisto antaisi lisäaikaa suunnitella uutta krematoriota ja mahdollistaisi suurimmalla todennäköisyydellä krematoriotoiminnan jatkumisen myös annettujen määräaikojen täyttyessä.

Oikeudellinen arviointi

Lupamääräys 1

Asiassa on valituksen johdosta ratkaistavana, onko lupamääräys arkkujen ja niiden sisällön materiaalista poistettavissa. Valittajan mukaan lupamääräys on ristiriidassa hautaustoimilain 2 §:n 2 momentin kanssa sikäli kuin se edellyttää vainajan mukana tulevien materiaalien tarkastamista. Lisäksi lähes kaikki valittajan poltettavaksi tulevat arkut ovat muovien ja tekokuitujen käytön kieltävien suositusten mukaisia, eikä lupamääräystä ole pidettävä ympäristönsuojelulain 52 §:n 3 momentin mukaisesti suhteellisena tai tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon määräyksen vähäinen vaikutus ympäristöön ja siitä aiheutuvat merkittävät haitat seurakuntayhtymälle.

Lupamääräystä on valituksenalaisessa päätöksessä perusteltu siten, että arkkumateriaalien ja muiden mahdollisesti arkun mukana polttoon joutuvien materiaalien polttokelpoisuuden tarkastamisella vähennetään haitallisia päästöjä ilmaan. Nykyisin hautaustoimistojen normaaleissa valikoimissa olevat arkut eivät sisällä polttoa haittaavia materiaaleja. Määräys on kuitenkin perusteltu, koska arkut voivat tulla myös muualta kuin hautaustoimistojen perusvalikoimasta. Määräyksellä varmistetaan se, ettei arkkuun ole myöhemminkään laitettu mahdollisia päästöjä aiheuttavia materiaaleja. Määräys on annettu ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Lupajaoston hallinto-oikeudelle antaman lausunnon mukaan lupamääräys ei ota kantaa siihen, tulisiko arkku avata tai ruumista uudelleen arkuttaa. Lupajaosto on todennut, että ympäristöluvanvaraisessa toiminnassa laadunvarmistus perustuu usein asiakirjahallintaan ja sidosryhmien ja asiakkaiden tiedottamiseen.

Ympäristönsuojelulain 8 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan luvanvaraisessa toiminnassa on käytettävä parasta käyttökelpoista tekniikkaa. HELCOM:in suosituksen 29/1 (5.3.2008) kohdan 1.3 mukaan tämä tarkoittaa haitallisten materiaalien, kuten PVC-muovin käytön rajoittamista. HELCOM:in suositusten tarkoituksena on dioksiinipäästöjen vähentäminen.

Hallinto-oikeus katsoo, että lupamääräyksen käytännön toteutus voidaan järjestää siten, ettei lupamääräys ole ristiriidassa hautaustoimilain 2 §:n mukaisen arvokkaan ja vainajan muistoa kunnioittavan käsittelytavan kanssa. Epäselvissä tapauksissa voidaan arkuista ja niiden sisältämistä haitta-aineista pyytää selvitystä lähettäjältä. Lisäksi luvan saaja voi toimia arkkujen mukana

tulevien PVC-muovien osalta samalla tavoin kuin keinokuituisten arkkumateriaalien käytön kiellon suhteen. Lupamääräys ei ole myöskään tarpeeton, koska osa arkuista tulee muilta kuin Suomen hautaustoiminnan keskusliiton laatustandardeja noudattavilta tahoilta, kuten ulkomailta. Arvioinnissa on otettu huomion vuodelta 2008 olevan HELCOM:in suosituksen 29/1 kohta 1.3, jonka mukaan krematorioiden päästöjä voidaan vähentää rajoittamalla arkuissa haitallisia materiaaleja, kuten PVC-muoveja.

Hallinto-oikeus katsoo ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 ja 3 momenttiin viitaten, että lupamääräys on tarpeen ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ottaen huomioon erityisesti toiminnan luonne sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta. Lupamääräystä ei ole poistettava valituksessa esitetyillä perusteilla.

Lupamääräys 3

Asiassa on ratkaistavana, onko lupamääräyksen mukaista siirtymäaikaa pidennettävä 31.8.2030 asti valittajan vaatimalla tavalla, koska uusiin päästöraja-arvoihin pääseminen edellyttää krematorion yhteyteen muutoksia, joiden toteutuminen vie aikaa kappelirakennuksen erityispiirteisiin, kuten ikään ja rakennusperintöön, liittyvien arvojen vuoksi.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluissa on tältä osin esitetty, että ympäristölupahakemuksessa esitetty tekninen taso ei vastaa päästöjen hallinnan parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Honkanummen krematorion toiminta on ollut käynnissä jo pitkään, ja toiminnanharjoittaja on esittänyt suunnittelevansa tehokkaampaa päästöjen hallintaa. Toiminta on laajentunut vuosien aikana ilman, että konkreettisia toimia päästöjen rajoittamiseksi on tehty. Paras käytettävissä oleva tekniikka on kehittynyt niin paljon, että ei ole perusteltua myöntää ympäristölupaa toiminnalle, joka ei saavuta pienemmiltäkin krematorioilta edellytettyjä päästörajoja. Päästöraja-arvojen saavuttamiseksi on perusteltua asettaa määräaika. Seurakuntayhtymä on kertonut 14.5.2025, että sillä on alustavia suunnitelmia kokonaan uudesta krematoriotoiminnasta ja pyytänyt saada lisäaikaa hakemuksen käsittelyyn. Koska lupaprosessin yhteydessä on esitetty vain, että vuosina 2026–2027 voisi konkreettisia suunnitelmia esittää, on ympäristönsuojeluviranomaisen tullut lupamääräyksin varmistua siitä, että toiminnan päästöjä rajoitetaan mahdollisimman pian. Seurakuntayhtymän tiedossa on ollut kiristyneet ympäristövaatimukset ja se on todennut ympäristövaikutusten selvityksessään 11.1.2013, että vuonna 2013 käynnistetään krematoriossa savukaasujen puhdistusjärjestelmän ja uunien käyttövoimana polttoöljystä maakaasuun siirtymisen suunnittelu. Määrittämällä raja-arvot ja niiden saavuttamiselle määräajan ympäristönsuojeluviranomainen varmistaa, että ympäristönsuojelulain tavoite ehkäistä ympäristön pilaantumista toteutuu.

Krematorion toimintaa koskevien lupamääräysten ja toimintaan sovellettavan parhaan käyttökelpoisen tekniikan arvioinnissa sovelletaan ympäristönsuojelulain 52 ja 53 §:iä. HELCOM:in suosituksen 29/1 (5.3.2008) kohdassa 3 on määritelty päästöraja-arvosuositukset krematorioille, joiden

kapasiteetti on yli 500 tuhkausta vuodessa. Asiassa saadun selvityksen mukaan valittajan krematorion päästöt ylittävät HELCOM:in suosituksen. HELCOM:in suosituksia on suositeltu noudatettavaksi vuodesta 2015 lähtien.

Valittajankin toteamalla tavalla se, että arkkitehtonisesti arvokkaaseen krematoriorakennukseen on haastavaa sijoittaa asianmukaista puhdistuslaitteistoa, ei ole ympäristönsuojelulain perusteella hyväksyttävä syy poiketa parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksesta. Asiassa saatu selvitys ja valituksessa esitetty eivät osoita, että olisi teknisesti tai taloudellisesti kohtuuton vaatimus toteuttaa HELCOM:in suosituksen mukaisten päästöraja-arvojen edellyttämät toimet lupajaoston esittämään määräaikaan mennessä, vaikka kappelirakennukseen liittyy erityisarvoja ja kirkkolain 3 luvun 23 §:n 1 momentin mukaisesti saatetaan edellyttää, että Museovirastolle varataan tilaisuus lausua suunnitelmasta. Kappelista ei ole myöskään toistaiseksi tehty suojelupäätöstä. Näin ollen ja ottaen huomioon lisäksi vastaselityksen liitteenä toimitetussa Helsingin seurakunnan kirkkovaltuuston kokouspöytäkirjassa hankkeen toteuttamisen aikataulusta esitetyn hallinto-oikeus ei muuta lupamääräystä.

Lupamääräys 4

Valittaja on vaatinut lupamääräyksen muuttamista siten, että siitä poistetaan täyttöalueen pinnoitusta ja mahdollisten polttonestevuotojen keräilyä ja valvontaa koskevat velvoitteet ympäristön pilaantumisen vaaraan ja kustannuksiinsa nähden ylimitoitettuina. Lisäksi on huomautettu lupamääräyksen epäselvyydestä.

Valituksenalaisessa päätöksessä lupamääräyksen perusteluissa on todettu, että polttoaineen varastointia ja käsittelyä koskevat määräykset on annettu ympäristönsuojelulain maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellon nojalla. Öljysäiliö ei sijaitse pohjavesialueella, mutta pohjavesialueen läheisyyden ja alueen maaperän vuoksi varastoinnissa ja käsittelyssä on syytä noudattaa erityistä huolellisuutta. Nykyinen täyttöalue on täysin pinnoittamaton, ja mikäli vuoto siihen tapahtuu, ei vuotoa pystytä keräämään talteen.

Oikeudellisesti sitomattoman Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallintaoppaan avulla voidaan tapauskohtaisesti arvioida hyviä menettelytapoja vaarallisten kemikaalien varastoinnin, käsittelyjen vuotojen ja sammutusvesien hallintaan. Oppaan kohdan 3.3.10 mukaan täyttöpaikat tulee allastaa siten, että mahdolliset vuodot voidaan havaita ja kerätä talteen. Lisäksi täyttöpaikoille tulee varata imeytysainetta ja kaiken täyttöpaikoilla tapahtuvan toiminnan tulee olla valvottua.

Saadun selvityksen perusteella täyttöpaikan maaperä on hiekkainen ja siten haitta-aineita hyvin läpäisevä, 300 metrin etäisyydellä on lähde ja alle 600 metrin päässä on pohjavesialue. Lisäksi toiminnassa käytetyn kevyen polttoöljyn määrä ei ole vähäinen ja laskennallisestikin tankkauksia tapahtuu joka toinen kuukausi, mikä on omiaan lisäämään mahdollisen vuodon riskiä.

Nämä seikat huomioiden hallinto-oikeus ei pidä täyttöalueen pinnoittamista tai polttonestevuotojen keräilyä ja valvontaa koskevia määräyksiä kohtuuttomina. Hallinto-oikeus toteaa, että lupamääräys on pitkälti Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallintaoppaan kohdan 3.3.10 suositusten mukainen ja ympäristönsuojelulain 7 §:n, 16 §:n ja 17 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtien sekä 52 §:n 1 ja 3 momentin nojalla tarpeen.

Hallinto-oikeus katsoo kuitenkin, että hulevesiä koskien lupamääräys on valittajan esittämällä tavalla epäselvä, minkä vuoksi hallinto-oikeus on muuttanut lupamääräystä. Nykyiset turvatoimet ja epäselvä viranomaismääräys huomioiden hallinto-oikeus pidentää muutostöille asetettua määräaikaa 30.10.2026 asti.

2. Oikeudenkäyntikulut

Lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 § 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Saman pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Hallinto-oikeus toteaa, että valittajan vaatimukset lupamääräysten 1 ja 3 osalta on hylätty. Valittajan vaatimus lupamääräyksen 4 osalta on pääasiassa hylätty. Asian lopputulos huomioiden hallinto-oikeus katsoo, ettei ole kohtuutonta, että valittaja joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa hallinto-oikeudessa vahinkonaan.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Vantaan kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **8.6.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janne Marttila ja Riitta Riihimäki sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Petri Hiltunen.

Esittelijä Sofianni Apaja

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta Helsingin seurakuntayhtymä
[redacted]

Jäljennös maksutta Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Vantaan kaupunginhallitus

Lupa- ja valvontavirasto / lupaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto / valvontaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto / yleisen edun valvontayksikkö

Vantaan kaupungin museo

Vantaan kaupungin yleiskaavoitus

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä
- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/